

tukmálni. (Elnök helyeslés a szélsőbaloldalon.)
Es a mikor mi oly nagyon siettünk a szerződés megkötésével, talán Ausztriától valami előnyt, valami áldozatot ezentúl fogunk-e elérni? Nem. Sőt ellenkezőleg. Mi, Magyarország, hozunk áldozatot ismét Ausztria részére, a mint ezt a múltban sok időn keresztül megtettük. Ily körülmények között valóban csodálatos, hogy egy kimerőszakol kimerített egységesség tartunk fenn. Ilyen erőtetett szövetkezése ennek t. ház, sohasem volt jó eredménye. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A 61-iki országgyűlési viták alkalmával, az 1861-iki feliratban találunk erre vonatkozólag egy hatalmas argumentáló passzust. Leszek bátor ezt felolvasni. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon.) Az 1861-iki feliratban azt mondja a felirat szerkesztője Deák Ferencz (Olvassa): »Oly szorosabb egyesülés, mely az illetőknek teljes szabad akaratával, önként történik, gyakran hasznos és legalább módjára nézve nem igaztalan.

De midőn valamely alkotmányos országban a fejedelem hatalmának teljes súlyai kényszerít egyesülésre, lehet-e ily módon célszerű és igazságos az egyesülés, fogja-e az ország szívesen védeni és támogatni azon állapotokat, melyeket keserű érzelmekkel tűr, nem fog-e örülni minden veszélynek, minden bajnak, mely az egészet fenyegetve, neki alkalmat nyújt, hogy talán szabadulhat azon lánczoktól, amelyekkel akarata ellenére egymáshoz kötöttek. Kényszerített egyezés nem teszi erőssé a birodalmat, az egyes országoknak sértett önérzete, a kényszerből származott keserűség, szétválás, sőt talán végelszakadasi vagyakat ébreszt, e mellett a birodalom akkor lesz majd a leggyengébb, mikor összes erejére, népeinek egész lelkére a legtöbb szükség volna.

Ezt mondotta akkor a 61-iki feliratnak a szerkesztője, alkalmazva ezt akkor reánk Magyarországra Most ugyanezt mondhatjuk, alkalmazhatjuk Magyarországra, de alkalmazhatjuk arra az Ausztriára is, amely a szövetséghez szintén csak kényszerített módon járulna. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) — Ezelőtt 30 évvel 1867-en volt egy bölcs a haza bölcsé, a ki minden este tiszta hazafias érzelmektől vezéreltetve, de bizonyára nem elég politikai bátorsággal, és a magyar nemzet lovagiaságára támaszkodva rábeszélte, és az opportunitás s politikájának inaugurálásával hozzáfűzött bennünket a kihezett Ausztriához, ahoz az Ausztriához, mely nem zétünk testebe bocsátva szívó fulánkját? 30 éven keresztül elődött rajta. (Igaz! Ugy van a szélsőbaloldalon.) Most 30 év múlva 1897-ben eláll egy másik bölcs és e szétbomlásban, szétválásban, felbomlásban lévő Ausztriát akarja újabb időkre hozni esztől, hogy továbbra is e hullat cipeljük magunkkal, mert valnak kellene lenni, ha nem látnók azt, hogy odaát az ausztriai részben az áltami szerzetnek jelen alakjában való megmaradását legalább is nagyon kétségesnek kell tartanunk. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nemcsak a nemzetiségek folytatnak egymás ellen elethalal harcokat, hanem politikai pártok is elvadult szenvedélyvel küzdenek egymás ellen, hát lehet-e abban bízni, hogy Ausztria megmarad továbbra is annak az egyszer alkotmányos Ausztriának, a melylyel mi, 67-iki kiegyezést megkötöttük? lehet-e bízni abban, hogy ez a több testből összealkotott ország nem hull-e szét elemeire, vagy legalább is nem változik-e olyan államszerkezetté, a melynek keretében a mi 67-es alkotásunk alkalmazható nem lesz? lehet-e bízni abban, hogy az ott fennálló pártküzdelmek közepette, a mi érdekeinket ezen szövetség keretén belül megfelelően érvényesíteni tudjuk? Mi Ausztriával csak mint egységes alkotmányos Ausztriával szerződöttünk és csak annyiban állhasunk velők szövetségben, amennyiben ott alkotmányosság van, de e törvények nem hatalmaznak bennünket fel arra, hogy szövetséget kössünk Ausztria abszolút hatalommal eljáró kormányával, Ausztria népeinek beleegyezése nélkül. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Midőn mi a 67-es kiegyezés falait több alkalommal döngöttük, önként kitalálták a har-

madik faktor teoriáját, azt mondván, hogy mért próbáljuk mi a 67-iki törvényeket megváltoztatni, hisz azok nemcsak alaptörvények, hanem szerződési törvények is, a melyek megváltoztatásánál harmadik faktor gyanánt Ausztria is szerepel. Ez nem a mi álláspontunk, hanem az önéké.

De ime midőn most nem is politikai, hanem gazdasági szerződésről van szó, tehát olvasmíról, aminek megkötéséhez csakugyan két fél szükséges: hová lett a harmadik faktor teoriája? Sőtba vágta most és nem kell Ausztria népeinek hozzájárulása?

A 67. törvény két alapfeltételből indul ki. A 24. § szerint a szövetkezés köztünk és Ausztria közt csak úgy jöhet létre, ha Magyarország alkotása van, a 25. § pedig másik feltétel gyanánt kimondja, hogy köztünk szövetség csak úgy jöhet létre, ha Ausztriában is teljes alkotmányosság van.

Azt kérdelem én t. ház, hogy midőn valamely törvény, amelyet hatalmas kapacitások alkottak, saját létrejöttének és fennállásának feltételeit annyira praecizirozza, hogy e feltételek beiktatására külön szakaszokat szentel, akkor mondhatjuk-e hogy ez csak szóbeszéd? Semmiképpen sem. Ezen szakaszokban garantált intőzések foglaltatnak, a melyeknek a törvényből való kitörléséhez mi hozzá nem járulhatunk.

Hisz t. ház, minden mástól eltekintve, csak a szerződések elméletére hivatkozva, abszurdumnak látszik, hogy Ausztriával más-ként mint alkotmányos uton szerződünk, mert az egyik szerződő fél a magyar országgyűlés és a fejedelem, a másik fél ellenben volna em a szerződő fél egyik alkotó része: a fejedelem.

A szerződéskötés két fél között érdek-különbséget tételez fel, amint hogy van is és akkor ugyanazon egy személyiség képviselheti-e helyesen ezeket a különböző érdekeket?

Erre vonatkozólag jó lesz talán, ha meg-nózzuk: hogy ezen 67-iki alkotások közben miként volkedett ezen alkotások létesítője: Deák Ferencz. (Halljuk! Halljuk!) Az országgyűlés 1897-iki márczius 18-iki ülésében Deák Ferencz közölte: (Olvassa) »Ha tekintjük pedig a kereskedést, egész az újabb időkig Magyarország még módjában sem állott akár az örökös tartományokkal, akár a külfölddel kereskedelmi szerződéseket kötni a szomszéd tartományok vamszábai súlyosan nyomtak trmelesőnket, iparunkat, kereskedelmünket, az országgyűlés feladataik a válasz rendszeren az lett, hogy ő felsége többi országainak érdekeit kénytelen oltalmazni. Tekintsünk bár végig az országgyűlési feliratokon és válaszon sok helyütt feltaláljuk világos nyomát annak, hogy a magyar király az ország valamely kivanatlan megtagadásánál egyenesen örökös tartományainak érdekeire hivatkozott, amelyet ő képvisel. De most már ezen országok is alkotmánnyal lesznek felruházva, nem fejedelmük, hanem ők maguk fogják képviselni saját érdekeiket azon ügyekre nézve is, amelyek a véünk közös viszonyokból származnak. Akarhatjuk-e, hogy ők e jogot ne gyakorolhassák?»

Ime, ezekről a dolgokról, a szerződésnek Ausztriával való megkötéséről egyen gondolkodott maga az a Deák Ferencz, aki alkotója ezen törvényeknek, melyeknek alapján mi most ugyanazon szövetséget továbbkifertartani akarjuk. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezekben a 67-es törvényekben nemcsak az általm idezett 24. 25. §-okban, hanem ezeknek ugyszólva valamennyi szakaszában (Halljuk! Halljuk!) mindenütt azt az elvet találjuk lefektetve, hogy szerződés köztünk és Ausztria közt csak jöhet létre, ha mind a két fél alkotmányos alapon áll. (Helyeslés a szélsőbalon.) Kimagaslik a törvényhozónak ez a fel-fogása a 24. 25. 26. 54. és 61. §§-okból. Ugyanezen felfogást látjuk lefektetve az ezen törvények alapján létesített kereskedelmi és vamszövetségben. Az 1867. évi keresk. és vamszövetség III. és IV. cikkelye; a külfölddel való vamszerződések, a vámtarifa megállapítása, az új vámkörzeteknek felállításának kérdését mindenütt a törvényhozások hatás-

körébe utalja. De t. ház, nemcsak magukban ezen törvényekben, hanem miként már az előbb voltam itt bátor idézni, Deák Ferencznek ez időben tett nyilatkozatában is untalan ezen elvnek látunk a leghatározottabban kifejezést adni. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) Amikor a 67-es bizottság ülésén 1867. év február hó 4-én Deák Ferencz a közös ügyes javaslatnak a kereskedelemre vonatkozó részéhez szólott s föllította a tételt, hogy a közbeeső vámvonalak a szabad kereskedelem akadályaul szolgálják; így folytatta: (Olvassa)

»Azon kérdést tettük tehát magunknak hogy ha az ország érdekében nincs az, hogy közbeeső vámvonalak allitassanak fel: mi volna azon mód, melylyel ezen segíteni lehetne? S mit mondunk erre javaslatunkban? azt talán, hogy ő felsége intézkedjék ezen vámvonalokról s azok tarifájáról stb. Éppen nem, ha nem azt mondjuk, hogy ez iránt mint szabad nemzet, szabad nemzettel egyezkedjünk az osztrák tartományokkal stb. stb. Miért ne köthetnénk mi mint szabad nemzet az osztrák tartományokkal mint szabad nemzettel vámvonalat? Előre bocsátottuk azt, hogy mint szabad nemzet szabad nemzettel egyezkedjünk. Azt mondjuk, hogy a két miniszterium, mely k mindenik felelős készítsen javaslatot stb. terjeszték a két képviselőház elé stb. stb. Ha pedig az egyezkedés nem sikerülne visszaill az ország törvényes joga»

Ime hányszor és hányszor kifejezésre juttatja Deák Ferencz csak egy felszólalásában is azt a nézetét, hogy mi Ausztriával csak alkotmányos uton, mint szabad nemzet szabad nemzettel köthetünk. (Ugy van a szélső baloldalon) Hasonlót találunk a képviselőház 1867. márczius 28. án tartott ülésén elmondott beszédében Deák Ferencznek. Azt mondja, (olvassa). Azokra nézve, mi részint a helyzetnél fogva politikai tekintetből, részint a két fél érdekeinek találkozásánál foza cszlszerűben intézethetnek el közös egyetértéssel, mind szorosán elkülönözve, szabad alkut és egyezkedést javasoltunk, oly egyezkedést, melyet szabad ország köt szabad országgal. Kimondottuk, hogy ezen intézkedések időről időre kötetők és világosan föntartottuk, hogy azok csak a magyar országgyűlés beleegyezésével lesznek reánk nézve érvényesek.

Azt kérdelem már most, hogy ezen törvénynek az a rendelkezése, mely a szövetség meghosszabbítását rendelíti uton contemplálja hogyan fér meg Deák Ferencznek ebbeli nézetével? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mikor a közösgyes javaslat 5 §-nak tárgyalásáról volt szó, akkor így nyilatkozott Deák Ferencz: (olvassa) »Annyit mindenestre megjegyzek, hogy azon alkotmány mely 1849. márcz. 4. én adatott az osztrák tartományoknak, oly alkotmány volt, mely epp úgy, mint a februári patens a magyarországi alkotmányt is absorbealta. Ha már most ily alkotmány adának az osztrák örökös tartományoknak, abb Magyarországnak épp úgy nem egyeznek bele, mint nem egyezt a februári patensbe.

A mi az Ausztriával való közös ügyes viszonyaink tárgyalása közben néha napján ramutattunk arra, hogy vajjon az a alkotmány, illetőleg az osztrák törvényhozás léte-tetene a megnyilatkozása egyszer másszor, elfogadható-e alkotmányos megnyilatkozásnak akkor mindig azt az ellenvétést tették, hogy nem szabad nekünk annak a vizsgálatába bocsátkoznunk, hogy az Ausztriai alkotmányos megnyilatkozás csakugyan alkotmányos megnyilatkozás-e, mert ezzel alkalmat nyujtanánk arra, hogy Ausztria is belenézzen abba hogy van-e nálunk egész valódi alkotmány vagy sem? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De nem volt az önk Deák Ferenczének felfogása sem, mert Deák Ferencz is egyenesen megmondotta, hogy vitatni és vizsgálni kell nekünk azt, hogy vajjon oda at lényeges és valóságos-e az alkotmány, hogy vajjon mikor megnyilatkozik az osztrák törvényhozás alkotmányos módon nyilatkozik-e meg? En azt hiszem, hogy Deák Ferencz bizonyára soha sem tekintette volna alkotmányos megnyilatkozásnak a Reichsrath oly nyilatkozatait, a melyek Falkenhayn indítványát követ-

keztében keletkeztek. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Veszek még egy idézetet ezekből az időkbelől, a 67-es alkotások idejéből és pedig veszem ezt már nem Deák Ferenczről, hanem Tisza Kálmán t. képviselőtársamtól. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az nem jogi forrás!) Tisza Kálmán a »Hon«-ban 1866-ban megjelent nyolcz czikke egyikében a 7-ik czikke egyikébe a 7-ik czikkben a vámpolitika tekintetében azt ajánlotta, hogy Magyarország Ausztriával ne szövetségre lépjen, hanem egyezségre és ezzel kapcsolatban így ír: (Halljuk! Halljuk a szélsőbaloldalon.)

Egyezmények csupán meghatározott időre s epen úgy eszközözendők, mint hason egyezmények más, egymástól független államok közt létre szoktak jönni. Ha pedig ezen egyezmények akár jezenben, akár jövőre létre nem jöhetnek, az országának fennmaradása ahhoz, hogy érdekeinek megóvása tekintetéből akár vámvonalat, akár záróvonalat, akár mindkettőt állítsanak s annak határain belül egyenesen saját belátása szerint cselekedjék.

Tehát Tisza Kálmán t. képviselő urnak akkor az volt a nézete, hogyha az egyezés jövőre nézve is létre nem jöhet köztünk és Auszria közt, ebből nem az következik, hogy egyoldalulag fenn kell tartani azt a kétoldali szerződést, azt a szövetséget, hanem következik a vámvonalak felállítására, a mi alatt bizonyára a vedvámot értette, következik záróvonalak felállítása, a mi alatt bizonyára a tilaomvámó érthette, vagy következhetik mindkette behozatala, de a szövetség egyoldalú fentartása semmi körülmények között nem. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hát én megengedem, hogy ebben a tekintetben Tisza Kálmán t. képviselő urnak változott a nézete, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Sokszor és nagyon!) legalább erre enged következtetni a pénzügyi bizottságban tett az a nyilatkozata, a mikor azt mondta, hogy min-k-t, a kik az önálló vámtérület létesítését követeljük, ott még a maradékaik is meg fognak átkozni.

Egy hang a szélsőbaloldalon: Öt pedig áldani fogják! (Derűtség.)

Ugyanebben a cikkben egy pár biztató szót is intéz nemzetehez Tisza Kálmán képviselő ur, ezt mondán: »Nem szabad, hogy c üggedtség, a jövő feletti kétségbeesés vagy percziles jobblét utáni vágy legyen tanácsadóink« (Derűtség és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Jól beszél.)

T. ház! Hiszen jól tudjuk, hogy Tisza Kálmán képviselő ur a maga szerénységével azt mondja, hogy ő önök közt ma csak közlegény, mi azonban ez az ország nem úgy tartjuk, szerintünk ő önök közt nem közlegény, hanem generális. Ugyan kérem generálisoknak 1866-ban megírott lelkesítő szavait figyeljék meg most.

Ezekből az idézetekből az tetszik ki és ezekkel azt akarom bizonyítani, hogy a 67-iki alkotásoknak feltétele, hogy mindkét részen teljes és tökéletes alkotmányosság legyen; azt a szerződést, szövetséget megújítani, továbbra fent tartani csak olyan módon lehet, ha ilyen módon fent tartani, megújítani lehetetlen a szövetséget; akkor ebből egyesegyedül az következik, hogy tehát az nem tartható fenn sehogysem. Az, a mit ez az előttünk fekvő törvényjavaslat czéloz, mikor az osztrák alkotmányosság feltételét ki akarja ebből a törvényből vetni, ezen törvénynek garanciális intézkedése ellenére történik. Akkor pedig, mikor ezen javaslat törvényben akarja kimondani azt, rendeleti uton is intézhetjük jövőre ügyeinket, habár ideiglenesen is, egyenesen államügyet akar elkövetni, egyenesen a hatalon jogtalan kitágítását czélozza. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De a czél nem a hatalomnak a nagyobbitása, mert a hatalom csak eszköze a végzésnek, a népek boldogításának az elérésére. Ennyit kívántam a kérdésnek politikai szempontból való megvilágítására elmondani.

(Vége köv.)

KÜLFÖLD.

A kiegyezés elleni agitáció, a mely egy ideig pihent, újra felütötte a fejét Ausztriában. Mint Graczból távirják, tegnap reggel a város összes utczában falragaszokat találtak, melyek ha almas betűkkel hirdették általános választási jog! Nem kell kiegyezés Magyarországgal (Perszonál uniót! A falragaszokat a rendőrség eltávolította. Ezeket a plakátokat annak idején Wolfek adták ki Bécsben, a kik most most úgy lát-zik Graczbába tették át működésüket.

A cseh rezolucziók. A cseh országos bizalmi férfiak tegnap gyűlést tartottak Prágában, a melyen határozatai hoztak a politikai helyzetre vonatkozólag. Dr. Herold előadása alapján 7 rezolucziót fogadtak el, a melyek főbb vonásaikban a következők:

1. A cseh képviselőknek a képviselőház elnöksége ellen folytatott támadások és harczok alatt való taktikai eljárását teljesen korrektnek nyilatkozták ki s egyúttal sajnálatuknak adnak kifejezést, hogy a kisebbségben vissza lépésre kényszerítette a miniszteriumot nyers erő alkalmazásával.

2. Helyesli a jobboldal parlamenti bizottságának legutolsó nyilatkozatában foglalt alapelveket.

3. A cseh királyság integritása s feloszthatlansága, mint törvényi és állami egésze legkevésbé sem érinthető. Előre is kijelentik, hogy a kormánynak esetleges rendeleete ellen, a mely a nyelvrendeletek megváltoztatását czélozná, előre is óvást emelnek s ez ellen nemcsak a cseh képviselők, hanem az egész cseh nép a legelkeseredettebb ellentállást fejtené ki.

4. Az országban nemzetiségek szerinti kettéosztásába soha sem egyeznének bele. A vizsál megküzdésére egyedül a cseh koronához tartozó országok közjogi helyzetének tisztázása vezetendő.

5. A cseh országgyűlés mielőbb összehívandó, mert a bécsi parlament, a melyben a cseh képviselők csakis jogi álláspontjuk fen tartásával jelentek meg, teljesen képtelen a pozitív munkára.

6. Sajnálatukat fejezik ki azon események felett, a melyeknek csehország az utóbbi években színhelye volt. A cseh nemzeti kisebbség már régen hallatlan elnyomatásban részesül s olyan brutalitást kénytelen eltűrni, a minőt a művelt világ nem ismer. Mután továbbra nincs rá ok, hogy a kivételes állapotok Prágában tovább is fentartásának, követelik a törvényes rend visszaállítását.

Látható e pontozatokból, hogy a csehek a kibékülésnek legkevésbé sem hajlandók utját egyengetni és sikerükre támaszkodva lehetőleg mindent ki akarnak vinni a mi a jelen zavaros viszonyok között kivívható.

Több cseh újság már is megpendítette hogy a legközelebbi ülésrak alatt közjogi felterjesztések intéztessenek a koronához, a melyekben a tartományok autonómiájának kibővítését kérik. S ehhez a tárgyalások is csatlakoznak, azt követelvény, hogy ezután a galicziái helytartó a ta tomangyűléseket legy-n felélős. Ez-k alapján a legközelebb hivatalba lépő új miniszteriumnak a helyzete sem lesz irigylendő.

Színház.

Üdvöske.

Duru és Chivot ügyes operettjét, az Üdvöske-t játszottak tegnap este L. Komáromy Mariska fellelével, ki Bettina szerepében oly elragadó kedv-sséget tanúsított, annyi bajt és szeretetreméltóságot halmozott össze, hogy igazán bámulnunk kellett ily magas képzettség láttára.

A művésznő ez évben még csak egyszer fog játszani nálunk, de annál többet fogja szórakoztatni a közönséget újév után mely időszakra eskü vendégjátékának nagyobbik része. Több énekszámát megismételtette a közönség, mely egészen megtöltötte a színház nézőterét.

Lóránt fejedelmet Sziklay adta vál-

tozó szerencsével. A maszkja nagyon különös volt. Sok humort öntött szerepébe, talán még nagyon is sokat.

Békéssi Pippót játszotta. Szépen énekelt. A Komáromyval való duettjei igen jól sikerültek.

Serfőzy Zseninek játékában nem ártott volna egy kissé több komolyság.

Karacs Imre a herceget adta igyekezettel, jól működött a kar, különösen a 2-ik felvonásban.

Kitünő volt Fenyéri, ki Rocco bérlőt adta. Ez a nagytehetségű színész minden szerepét a legnagyobb gondnal és tudással játszta meg. Igen jó és mulatságos alakot mutatott be. Rögtönzése pedig mindig találósak és elmések.

—z.

Debreczeni író színműve a Vigszínházban. M é r ő V. Béla a debreczeni zsurnalisztika egyik legtehetségesebb tagja új magyar társadalmi színművet írt. A szenzációs tartalmu színmű, melynek hatterét a börze képezi, címe: »V i l l a m f é n y«. A szerző a darabját a Vigszínházhoz nyújtotta be és azt a színház dramaturgjai nagyon is figyelemre méltó munkának mondták és így az végleges döntés végett dr. Szécsi Ferencz a Vigszínház egyik igazgatója elé terjesztette, a ki már legközelebb dönteni fog felette. — Ismerve M é r ő V. Béla képzettségét, bizonyosra vesszük, hogy darabja színre is fog kerülni.

Fái Flóra. Új, ismeretlen meg e név a magyar színezhelyen. Csak nemrég került ki a színiakadémiáról, ahol egy próbafellépés alkalmával Komjathy igazgatónak annyira megnyerte a tetszését, hogy az iskolából egyenesen Debreczebe, a vidék e klasszikus színpadára szerződtette drámai színdarabát. Fái Flóra fiatal-ága daczára, vonzó alakja és gondos játékkal fényesen megállta helyét nálunk s a nehezen meghódítható közönség első fellépése óta mindig rokonszenvvel kíséri a tehetséges kezdő színésznőt, akinek ma nagy napja lesz. T r i l b y t fogja adni, Georg du Maurier szenzációs, hipnotikus színművének czimzerepét, amely nagyon sok tapasztalt színésznő tehetségét tette kemény próbára s a melyet eddig Halmi Margittól többször és igazán remek előadásban volt alkalmunk hallani. Hisszük, hogy Fái Flóra nem becsülte túl képességét, mikor e nehéz szerep eljátszására vállalkozott.

A Szathmáry-Fittler párbaj tárgyalása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 22.

Ides-tova néhány hónapja alig mulik el hét, hogy egy-egy vérszomjas párbajhős felett ne itelkezne a debreczeni kir. törvényszék, mely már mar híres kezd lenni a sok párbajtargyalás révén.

A párbajtargyalások epilózia azt hisszük elkövetkezett.

1897-ben ez az utolsó párbajtargyalás.

Nagy szó ez nálunk a párbajok házában.

Szathmáry Zoltán a nagyváradi »Szabadság« ügyes tollu s-szerkesztője, a S z a t y i néven nevezett kollega mint vádlott állott ma a törvényszék előtt.

Ez év nyarán hírlapi polemia keveredett F i t t l e r Jenővel a D. E. főmunkatársával, melynek következménye egy súlyos kímenelel párbaj lett.

A párbajban mindket fél kapott sebet, de a leg-súlyosabbat Szatyi kapta a ki még ma is bajlódik sebével.

A bohém vádlottak mint szerető jó barátok jelentek meg a törvényszéki teremben.

A folyosó a vizontlatás színhelye, hol barátságos jobbot nyujtanak egymásnak és összeökölődzanak.

Háromnegyed 11 órakor nyitotta meg

törvényszék a tárgyalást, mely a következőképen alakult meg: Elnök Dr. Székely István, szavazó bírák Tóth Aurél és Oláh Miklós, ügyész Nagy László.

Elnök röviden ismerteti a párbaj előzményeit, melyre hírlapi polemia adott okot, s a melyek a D. H. és a D. E. hasábjain jelentek meg.

Szathmáry, Zoltánhoz több a párbaj lefolyására vonatkozó kérdést intéz az elnök. Azután Fittler Jenő beszélt el az okokat, melyeknek folyománya lett a párbaj.

A párbaj a honv. lovassági laktanya lovardájában történt meg. Felek a párbaj után kibékültek.

Olvastatnak az orvosi látleletek, mely szerint a Szathmáry sebe 2 hónap alatt gyógyult be.

Elnök felolvassa a párbaj jökönyvét. A tanúk kihallgatására került ezután a sor. Schwaizer L. Imre párbajsegéd, lap-szerkesztő kihallgatása volt az első. Azt vallja, hogy a tárgyalások alkalmával úgy látták beigazoltnak, hogy a kihívás kölcsönös volt. A békes kiegyenlítés meghiúsult, mert a Fittler segédei nem akartak bele menni a bocsánatkérésbe.

Mile Pal tanu Szathmáry segédje vallomásaival megerősíti Schwarz vallomását.

Szathmáry egy néhány felvilágosítást nyújt a megbízásra vonatkozólag, mely után Zoltán Lajost a D. R. U. felelős szerkesztőjét hallgatja ki a trvszek, ki Fittlernek volt egyik segédje. Zoltán kijelenti, hogy a békes kiegyezés azért hiúsult meg, mert a Szathmáry segédei nem akarták, hogy felük bocsánatot kerjen, amit Szathmáry nem is tett volna meg, Fittler pedig szintén a bocsánatkérést kérte Szathmárytól. Bereczky Lajos párbajsegéd nem jelent meg a tárgyaláson.

Felolvastatik dr. Czákó Zsigmond parbajorvos vallomása, mely után a beidézett tanukat megeskették.

Dr. Nagy László ügyész kéri bűnösnek kimondani a vadlottakat és kéri a 298 § alkalmazását.

Dr. Benedek János beszélt azután s beigazoltnak látja azt, hogy Szathmárynak nem volt semmi része a párbaj súlyos feltételeinek kiszabásában. Alapos, atgondolt és igazán meggyőző védésszédjében kéri védenccével szemben a legenyhébb büntetést alkalmazni. Ajánlja és kéri a 92 § alkalmazását. Fittler Jenőt dr. Kardos Samu képviselőjében dr. Weinberger Sandor ügyvédjelölt védte. Rövid beszéd után enyhe büntetést kér.

A törvényszék visszavonult tanácskozással a következőleg ítélte: Szathmáry Zoltán 1 hónapi, Fittler Jenőt pedig 8 napi allanloghazra ítélte.

Szathmáry az ítélet ellen fellebezést jelentett be ugyszintén védője dr. Benedek János is. Fittler megnyugodott az ítéletben, ugyszintén védője is. Az ügyész súlyosbbitásért fellebezett.

(Sch-)

Ujdonságok.

* Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkezeséssel — a czim pontos megjelölése mellett — értesítik.

* Karácsonyi istenitisztelek. A karácsonyi ünnepek alatt az ev. ref. templomokban a következők fogják végezni az istenitiszteleket: Penteken, karácsony első napján a nagytemplomban Mitrovics Gyula lelkész, a kistemplomban Csutoros Albert s. lelkész, az új templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az ispotályi templomban Belteki Lajos s. lelkész, valamennyi templomban urvacsora osztás is lesz, délután és vasárnap, karácsony második napján a legatusok tartanak istenitiszteleket. — Az ág. ev. templomban M. A. T. E. R. U. L. A. J. O. S. lelkész tart istenitiszteleket, melynek végzetével az urnak szent vacsorája fog kiszolgálni s off-rtorium fog tartatni. D. U. 3 órakor H. A. J. A. S. Z. Lajos hitoktató s lelkész

tart beszédet. Ünnepe második napján d. e. 10 órakor Hajasz Lajos tart urvacsora osztással egybekötött istenitiszteleket.

* Szegények karácsonya. Említettük tegnapi számunkban, hogy a városi tanács a szegényházban levő ügyfogyottakat karácsony estéjén megvendégeli. Most újabb nemes cselekedetről veszünk hírt. Nevezetesen Márk Endre kollegiumi és egyházker. ügyész 10 drb bibliát és 10 drb. zsolnart ajándékozott s a mely adományt ma juttatta el R. O. N. C. S. I. K. Lajos tanácsnok szegényházi felügyelőhöz!

* Rendkívüli tanácsülés. Ma délelőtt a városi tanács tanácsülésében S. I. M. O. N. F. F. Y. Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt rendkívüli tanácsülés volt, a melyen az ev vége alkalmából felhalmozódott nagyszámú folyó ügyeket intéztek el a szenátorok.

* Itt a jég! Vége az utalatos loc-pocs időknek, a föld végre valahára kőkeményre fagyva kopog a járókelők talpa alatt. Itt a jég! A „Margit” fürdő jégpályája holnaptól kezdve ismét a közönség rendelkezésére áll. Halifax Istenéhez küldött sok szép leány ajakáról elhangzó imádságok meghallgattak és ma reggel a 9 R. foknyi hideg mellett olyan fényes tükörsima jég képződött a pálya óriási területén, hogy a fenyés téli napsugár önelégedetlen kaczerkódhatik benne. — E öre hát bajos hölgyek és kedves urak, aldozzunk a sport hasznos és egészséges mozgásának. — Mind a két ünnepe napon zenekíséret mellett rajzolhatják a precíz nyelvezeteket a márvány keménységű jégtáblára.

* Az új szatmári főispán beiktatása. Ma ment végbe ott nagy ünnepélyességgel Hugonnay Béla Szatmármegye ujonnan kinevezett főispánjának beiktatása. Az ünnepélyes fogadtatás után a megye törvényhatósága diszkozyűlést tartott, a melyen az új főispán emelkedett hangu beszédet tartott.

* Hírek a főiskolai tanári kar köréből. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Gulyás István ev. ref. gimnáziumi tanárnak rendszeres magyar nyelvtanát a gimnáziumi és reálisiskolák használatára tankönyvül engedélyezte, továbbá, mint értesülünk, K. E. S. K. E. M. E. T. I. Lajos ev. ref. gimnáziumi helyettes tanár rendes tanári oklevelét megszerelte.

* A „Zion” egylet bálja. A városzerte népszerű „Zion” egylet e hó 29-én fogja megtartani rendes évi táncmulatságát, a mely ezúttal is olyan fényesen sikerűtné igérkezik, mint az eddigi „Zion” bálók voltak. A tevékeny rendezőség a következő megkívó közlésere kéri fel bennünket: Meghívó. A Zion Debreczeni betegsegélyző egylet által 1897. évi december hó 29-én a „Margit” fürdő disztermében az egylet javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságára. — Belepti-jegy személyenként 1 frt. — Csaladjegy 3 frt. Jegyek előre vathatók: Weisz Sandor, Schwartz M. L., Boros Testvérek, Békés Lajos, Ball S., Rózsa Lajos és Markus Miksa urak üzletében. Felül fizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtaztatnak. Kezdeté 8 1/2 órakor. A rendezőség.

* Ismét eljegyzés. Egymásután érkeznek hozzánk a debreczeni előkelő köröket érdeklő kedves hírek. Eljegyzés minden vonalon. Ugy látszik, Ánor isten hosszabb tartózkodásra jött közénk Debreczenbe, hogy a szerelemre, hazasságra vezető ifjú szíveket összebörönálja. — Ma dr. P. E. T. Z. K. Ö. E. R. N. Ö. főiskolai gimnáziumi tanár eljegyzéséről vettünk értesítést, a ki V. A. R. G. F. E. R. E. N. C. Z. építész, városi bizottsági tag kedves leányát I. R. E. N. T. fogja legközelebb oltárhoz vezetni.

* A zeneakadémia hangversenye. Tegnap délután a kegyelet ünnepepét ültük a zene templomában. Csendes misét hallgattunk végig, mely alatt a legbensőbb áhitattal adóztunk azon lánglelkű kozmopoliták emlékének, kik az emberiség világnyelvén oly örökéletű műveket alkottak. Mondanom sem kell, hogy a templom alatt Szotyori Nagy Károly zeneakademiáját értem, a melynek pontifikáló püpjai igaz prefetái buzgalommal mutatták meg a tegnapi hangverseny keretében az ígért földet a zene hiveinek. Nem szándékunk biralatot hozni, mert a hol a meggyő-

ződés hitté válik, ott a székszis utat nem törhet. Csupán köszönetet akarunk szavazni azon hálás közönség nevében, melynek tegnapi magas lelki gyönyört szereztek, az alábbi darabok művészi interpretálásával. A hangversenyt P. N. A. G. Y. Zoltán akadémiai tanár nyitotta meg. Liszt szerelmi álma és Weber bohém Men-né-t-jét advan elő művészi tökélyvel sannyi felfogással, hogy bennünk maguk a szerzők szólaltak meg. Utánna A. S. B. Ö. T. H. Vilma tanárnő produkálta magát czimbalom játékkal. Ezt követte Chopin pásztordal és fantasztikus gya-szi-ü-dü-lő-ja, melyek Tóth Árpád tanár előadása b. a. n. m. ü. v. é. s. z. i. e. s. e. n. é. r. v. é. n. y. e. s. ü. l. t. e. k. Majd Szotyori Nagy Károly igazgató lépett a pódiumra és Chován Kálmán szép értekezést a zenei nevelés fontosságáról olvasta fel. Ezt követőleg Tóth Árpád adta elő Chopin egyik legkedvesebb scherzóját osztatlan te'szés mellett. Ritka élvezetet nyújtott Friedmann Simu cello virtuóz, ki ezután Goltermann Románcazt és Popper David Tarantelláját adta elő nejének olvadékony zongora kísérete mellett. A zenészpár játéka a hangverseny egyik legbecsesebb száma volt. Végül P. Nagy Zoltán a fiatal, de kész zongora művész játszotta el bucsuztatóul Moszkowszky Móricz Spanyol Caprieesát hatartalan tökélyvel, mely után a szép számu közönség egy sikerült hangverseny kedves emlékeivel és azon jóleső tudattal távozott, hogy e művészi körben meg sokszor lesz alkalma a zene művészet diadálát megünni. A hangverseny után a szereplők s a megjelent hírlapírók az igazgató vendégszerető családjá körében kedélyes vacsorára gyűltek össze, hogy a fehér asztalnál ünnepljek meg az est sikerét, melynek főhősere Szotyori Nagy Károly igazgatóra, Konecz Akos a D. E. főszerkesztője mondott hatásos tószót. A társaság a késő esti órákig együtt maradt.

* Új titkos tanácsos. Ó felsége Spaun bárónak a tengerészeti osztály adományozta.

* Pokoli Géza és az anyaföld Ördögös neve van ennek a csavargónak, aki tegnap estefelől belopódzott Margittay Sandor rendőrkapitány Széchenyi utcán levő házába s ott nem tudni mily szandékból egy pinczében elbújt. Mit, mit nem csinálhatott odalent; arról nem szól a krónika, hanem vagy a pincze dohos illatának, vagy valamely kezeügybe került boros hordóval ismeretesenek tulajdonítható, hogy Pokoli Géza este 8 órakor holt rezegen emelkedett az alvilágból. Az udvartá erve tantorgó leptekek támolygott össze vissza, miközben a gyalogjáró mellett elhelyezett dezsák es más láb alatt levő tárgyak mindenikébe hűségesen belebotlott. Mive hogy a részeg embernél a botlas már esét is jelent Pokoli Géza ur és az anyaföld gyakran és pedig meglehetősen udvariatlan módon jöttek érintkezésbe egymással. Az összekocczézasasasat a föld általánosan ismert türelmességénél fogva nyugodtan tűrte, de aunal hangosabban fakadt ki miatta Pokoli Géza, ki a folytonos bukások miatt pokoli lármát csapott. Azon dühösködött, hogy az a czudar anyaföld jobban állja az összeütközés kellemességeit, mint ő s nem kevésé bosszantotta hogy azok a könnyelmű házbéliek különböző akadályokat merészkedtek odahelyezni, ahova neki tantorogni mé toztatott. Majd rendre tani-ja-ő az egész világot. A nagy kiabálásra a hazbéli összeszaladnak a kikkell a részeg csavargó erős polemiaiba ereszkedett, a melynek folyamán a tapasztalt gonadtalanságerent rendre utasította őket Végre két rendőr is mejjelent a helyszínen, kik Pokoli urnak nagy-nehezen befogták a száját s őt magat pedig mamora kialuvasaig a «dutyi»-ba ezimzett purgatoriumba szállították.

* Karácsonyfa ünnepély. A nőegyleti Stefánia árvaház ez idei karácsonyfa ünnepélyét f. hó 23-án csütörtökön délután tartja meg az árvaház tanácsstermében, melyre ugy a választmány, mint az összes nőegyleti tagokat ezután tisztelettel meghívja az elnökség.

palys
a Ho
zott
es p
gep
el ut
galon
pogá
latta
mor
odasi
kend
S m
favag

varos
határ
az év
azonl
meg
nem
jutni
zeleb
határ
v e

ban.
szagc
f a ü
délut
nepel
gét s
tiszté
hó 23
i gazg

hente
agy a
zsirt
része
netét

éretes
háza
ban
tellel
megh
reske
nem
enged
hogy
kedő

czem
megj
T u
tot k
szám
helyi

melle
reset
mint
recze
fogja

Tegn
Káro
ból a
emel
egyle
önké
hivat
ni. E
is, m
a pe
laltak
levő
getle
4 frt
díjak
tárn
2 frt
köles

* **A favágó tréfája** Ma reggel a vas-pálya amaz átjárójánál, melyen leg hamarabb a Homokkertbe juthatni, egy favágó várakozott szerszámaival. — Állt, majd tipegett es pedig abból az egyszerű okból, hogy egy gép után aggatott hosszú kocsisor zárja el utját. Egy ideig csak türt, nagy szorgalommal pedergeltvén bajszát és átkozva a pogány északi szelet czudarul. Mikor aztán látta, hogy több kettőnél, az akasztófa humor egyik nemével csak úgy foghegyről odaszól a váltó őrnök: »De ereszszen hát kend, mert a fejéhez vágom ezt a mozdonyt. S most vonja kétségbe valaki, hogy a favágók nem viczezes emberek!

* **A polgári failletmény kiváltása.** A városi tanács a múltkoriban tudvalevőleg elhatározta, hogy az idej polgári failletményt az év végéig kell kiváltani. Ez az intézkedés azonban nem bizonyult czélszerűnek, mivel meg nagyon sokan nem váltották ki a város nem akarván a határidő rövidre szabásával jutni minél nagyobb haszonhoz, s így legközelebbi ülésén azt határozta, hogy a kiváltási határidőt 1898 évi február hó végéig meghosszabbítja.

* **Karácsonyfa ünnepély az árvaházban.** Vettük a következő meghívót: Az országos tanítói árvaházban a karácsonyi ünnepélye hó 24-én pénteken délután 4 órakor fog megtartani, mely ünnepélyre Debreczen város intelligens közönségét s az árvák iránt érdeklődő emberbarátokat tisztelettel meghívom. Debreczen 1897. decz hó 23. Kozma László orsz. tan. árvaház-igazgató.

* **Nemes adomány.** Szabó Mihály hentesmester, mint már 10 év óta mindig, úgy az idén is egy hordó (25 kilogramm) zsírt adományozott a nőgyógyászati árvaház részére, melyért az elnökség ezton is köszönetét fejezi ki.

* **Székely házalók engedélye.** Mint értesültünk, a főkapitányságtól több székely házaló engedélyt nyert arra, hogy városunkban székelyszötteket arulhasson; oly feltétellel azonban, hogy csakis az engedélyben meghatározott székelyszötteket üzhetnek kereskedés. Abban az esetben, ha más, vagyis nem székely árukat hoznának forgalomba, az engedély tőlük megvonatik. Ebből is látszik, hogy városunk főkapitánya a helybeli kereskedők érdekeit szíven viseli.

* **A nyomorgók érdekében.** Lapun december hó 11-iki számában e cím alatt megjelent újdonságban foglalt felhívásunkra Turai Farkas ur a mai napon egy forintot küldött be hozzánk a nyomorgó család számára, a mit a rendőrség utjan rendeltetési helyére fogunk juttatni.

* **Materny Lajos beiktatása.** A tiszamelléki ágost. hitv. ev. egyházmegye új esperesét, Materny Lajos debreczeni lelkészét — mint értesültünk, a jövő év első hetében Debreczenben tartandó esperességi közgyűlésen fogják ünnepélyesen beiktatni.

* **Persely gyűjtés az Emke jávára.** Tegnap bontotta fel Karai Mór, Beszler Karoly és Péter Gábor az igazgatósági tagokból alakított küldöttség az Emke perselyeket, amelyeket az erdélyi magyar közmívelődési egyesület debr. és hajdumegyei fiókegylete kisebb önkéntes adományok gyűjtése végett különböző hivatalokban és intézetekben szokott elhelyezni. Ez az intézmény szépen bevált az idén is, mert a hozzájuk beküldött könyv szerint a perselyekben összesen 232 fnt 72 krt találtak. Még pedig: A Közgazdászati banknál levő perselyben találtak 7 fnt 98 kr. a Független körben 63 kr, az I. takarékpénztárnál 4 fnt 80 kr, a városi főjegyző hivatal (pecsét díjából) 6 fnt 11 kr, az alföldi takarékpénztárnál 2 fnt 57 kr, takarékpénz és hitelintézetnél 2 fnt 3 kr, az Osztrák magyar banknál 35 kr, kölcsönös. egyt. 30 kr, p. t. és s-gély szöv. 76

kr, az Első magyar bizt. társaságnál 1 fnt 37 kr, a Phoenix bizt. társaságnál 22 kr, a General bizt. társaságnál 9 kr a Hízaibizt. társaságnál 2 fnt 1 kr, az anyakönyvi hivatal 9 fnt 65 kr, a városi házipénztárnál 11 fnt 57 kr, a városi árvapénztárnál 22 fnt 13 kr, b. újvárosi járás főszolg. 55 fnt 1 kr, I. ker. kapitányságnál 22 fnt 36 kr, II. ker. kapitányságnál 20 kr, III. ker. kapitányságnál 10 fnt 73 kr, IV. ker. kapitányságnál 21 fnt 16 kr, a bejelentési hivatalnál 2 fnt 47 kr, iparügyosztálynál 4 fnt 72 kr, katonai ügyosztálynál 5 fnt 31 kr, István gőzmalomban 1 fnt 68 kr, Városi adópenztárnál 10 fnt 40 kr, »Debreczeni Hírlap«-nál 20 kr, »Reggeli Újságnál« 12 kr, Kaszinókan gyűjt 1 fnt 70 krajczár, Polgári körben 48 kr, Vátsárfelügyelősegei 1 fnt, Varos gazdái hivatal 2 fnt 13 krajczár, helyi vasutnál 1 fnt 14 kr, Piaczer egyetelnél 62 krajczár, Margit fürdőben 77 krajczár. — Kardos Lászlónál 8 fnt 21 kr, Kunoz czegnél 1 fnt 85 kr, Pallagi földmives iskola 1 fnt 77 kr, Közvágóhidon 5 fnt 57 kr, az 1660. sz. perselybe 4 kr, Vátsárfelügyelősegei 50 kr. Összesen tehát 232 fnt 72 kr, mely összeg szabályszerű kezelést végett Beszler Karoly pénztárnosznak átadatott.

* **Pupos ember nem lehet bíró.** Kolozsvármegye köztörvényhatósági bizottságáé az érdem, hogy bíróválasztásnál már ezt a kifogást szentesítették. Bánffy-Hunyadon ugyanis bíróválasztás volt és a választó közönség olyan bírót akart választani, akiben nemcsak a szolgabíró, de ő is megbizik. A szolgabíró azonban nem jelölte a nép jelöltjét, hanem a saját jelöltjeit engedte szavazásra. Mikor fellebbezésre került a dolog, hát a szolgabíró ur kijelentette, hogy azért nem jelölte Bálint Márton Balázst, mert az pupos, na meg hogy a »zavargó elemekhez tartozik,« érted: ellenzéki meresztelt lenni. És Kolozsvármegye köztörvényhatósági bizottsága elfogadta ezt az indokolást és jóváhagyta a választást. A közgazdatisi bíróság azonban megsokalta ezt a komédiát és a bánffy-hunyadi bírót választást megemmisítette. Pupos ember tehát mégis lehet bíró.

* **A tiltakozó oláhok.** Az aradi és aradmegyei dák oláhok e hó 23-án esütörtökön délután 10 órára tiltakozó gyűlést hívtak össze Aradra a helyiségeknek magyarosítása ellen, melyet központi szálloda nagytérképében akarnak megtartani. E gyűlésre az erdélyi részekből szintén több dák oláh van meghíva, ezek közt Lukacsiu. Coroján és Iszaku ismert agitátorok is. A nagyszabedű Tribuna legelőbbi száma a nagyszabedű és szilvyei választók tiltakozását teszi közzé, A tiltakozás a községekéről szóló törvényjavaslatot erőszakos merényletnek nevezi, mely merő ellentétben áll a nemzetiségek egyenlő jogosságáról szóló törvényével és csak arra szolgál, hogy növelje a gyűlöletet a nemzetiségek közt.

* **Hölgyek figyelmébe! Kronovitz Matild** női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alatt Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl.

* **Nyílt köszönet.** Az országos tanítói árvaház növényekéi részére karácsonyi ajándékok melléságos es fotisztelendő Wolafka Nándor püspök ur külön külön minden árvareszére egy-egy csomagocskát ajándékozott. Geréhy Fülöpne urasszony egy láda narancsot egy nagy csomag szentjános-kenyeret, fűgét és csukorkát adományozott ifj. Pájer József több ajándéktárgyat, Dörre Ferenc karácsonyfa díszül csukor süteményeket adott, mely nemes szívvel való emberbaráti tényükért a megajándékosott árvák nevében hálas köszönetét nyilvánítja, Debreczen, 1897. december hó 21-én. Kozma László országos tanítói árvaház igazgató.

* **A »Prágai Ghetto-képek«** című endkivül érdekes könyv már megjelent a lapunk kiadóhivatalában 1 fntért kapható.

x **Nem takarékoskodás** az, ha a fiatal emberek elbanyagolt bajukat olcsó szerrel akarják meggyógyítani; ezek nagyobbára értéktelenek s csak arra jók, hogy ha belsőleg alkalmazhatóak a gyomrot rontsák, s éppen azért, ma már minden fiatal ember tudja, hogy a párisi Dr. Boiton-féle injectió pótolhatatlan szer.

x **Az Electrical Power Storage Company (Limited)** Londonban egy olyan kir. decretumot kapott, mely őket villamosági telepeken Viktoria királyné ő felsége udvariszállítója czimmel ruhazza fel. Tudunkkal ez az első eset, hogy egy kir. kitüntetés egy villamosági czégnak adatot, daczara annak, hogy villamvilágítás már 1882 év óta van az angol királyi varlakokban használatban.

x **Fontos közlemény.** Néha még a legesekélyebb étel élvezet is, megtermi a gyomorbetegséget, mely baj már eleinte felbűffögés, hányás stb. stb. által mutatkozik. Mind-ezen mutatkozó betegségek ellen legjobb szerrel használhatni a Dr. Rossa élethebalt s amát Fragner B. gyógyszerésztárbán Prágában 205—III. Kapható majdnem minden gyógyszerárban.

x **Ifj. Kovács S.** lapunk mai számában foglalt hírdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítók távirata —

Budapest, decz 22.

A képviselőház mai ülésén végre felszólt B. Bánffy Dezső miniszterelnök s hivatkozott Apponyi-ra mint régi ellenfelére a ki államédekből elfogadta a javaslatot. A kormány megteszi, ugymond, kötele-ségét, ha az ellenzék megakadályozza is a parlament működését (Viharos ellenmond is a szélsőbalon, felkiáltások: kit gyanusít?) De Bánffy nem felelt.

A kompromisszum.

Budapest, decz. 22. A Eebr. ered. táv.)

A kompromisszum ügye ma is csak inkább a jó kívánságok, mint a valóság stadiumában van. Kiténik ez azon tényből, hogy a képviselőház mai ülésében a függetlenségi párt részéről Banyovszky Sándor gróf, Mészó László, Győry Elek és Olaj Lajos voltak a javaslat ellen felszóalók. A közvetítő indítvány, mely a kompromisszum alayjaul szolgálta, arra függetlenségi párt tulnyomó részénél kedvező fogadtatásra talált és ha az hivatalosan is elismertetik amely lesz aova az alap a kompromisszum utjának további egyengetésére, csakhozy utjában áll ennek az Ugron töredék néhány tagja, kik eddig a Kossuth-fele határozati javaslatot támogattak, szükség esetére azonban szövetkezett a gart másik arnyalatának intranzigens elemeivel külön határozati javaslatot adnának be azon czélzattal, hogy viszont megők tegyék lehetetlenné a javaslatnak törvény erőre való emelését, a mit az idő rövidsége miatt elérhetni véltek. A néppárt teljesen passzív marad.

Budapest, decz. 22. A Debr. ered. táv.)

A függetlenségi párt tegnap délután b i z a l m a s tanácskozáson vette tárgyalás alá a módosítást, melyet Szilágyi tervezet. — Az eredmány az, hogy nem fogadtak e., ma tehát folytatják a vitát. Kossuth a határozatot még ma este tudatta Szilágyival.

A politikai helyzet.

— A kompromisszum előtt. —

A kormánypart nagyon meg van zavrodva s az egyetemes a vezérferfiakban megszűnt, s a hányan vannak, annyiféleképen magyarázzák a benyújtott törvényjavaslatot. — Vannak, kik azt állítják, hogy a javaslat az önálló vámtérület kimondását magától érthetőleg máris tartalmazza. Vannak, kik ezt tagadják és esküdjönek, hogy az önálló vámtérület sohasem lesz meg. Vannak, kik az önálló vámtérület felállítását a törvényben is szívesen kimondanák és ezeknek élén az Andrássyak kardoskodnak, elismervén azt, hogy a 67-es XII-ik t.-cz. két alternatívája nem lehet más, mint vagy önálló vámtérület, vagy a vámszövetség és így nem látnak okot arra, hogy ez miért ne mondassék ki. Vannak, kik ezt tagadják és a 67-es XII-ik törvény-cikkbe mindenfelét belemagyaráznak s ezek a Tisza-csoporthoz tartoznak. Mások azt hiszik, hogy Banffy bukása elég lenne a függetlenségi és 48-as párt ellenállását leszerelni. Többen Banffy feladozását tanácsosnak tartják, mások irtóznak ettől. Egyszóval a kormány rövidlátása által előidezett helyzet a kormánypartot teljesen megzavarja.

Érzik, hogy az elé az alternatíva elé jutottak, hogy törvénysértést kell az országgyűlésnek szentesíteni, vagy patensekkel fogják a közigazgatási tereket kormányozni az országot.

A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz vezérlete alatt nem fog eltérni törvénysértést az országgyűlésen, és minthogy módjában van ezt megakadályozni, ezt meg is fogja tenni. Ha gróf Apponyi jutna a kormányra, neki sem tűrné el azt, hogy hajlandó idgyen egy expediens kedvéért (mint a bogycs névezte a javaslatot) törvénysértést elkövetni.

A partot nem riasztja vissza az, ha január 1-ől patenssel kormányoznak, illetőleg érvényesítik a hajótörésre karhozottat javaslatot, mert ez csak azt bizonyítja, hogy teljes mérvben igazza volt a függetlenségi pártnak harmincz éves küzdelmében, mely alatt folyton hirdette, hogy a 67-es alapon lehetetlen az ország önállósága terén haladni, sőt lehetetlen még a 67-es törvénybe fektetett egyetlen biztosítékot is érvényesíteni, ha erre az alkalom kínálkozik. A patensekkel való kormányzás pedig az országban oly ellen-szenvet idézne elő, hogy a függetlenségi párt állása országszerte ebből új erőt, fokozódott erőt nyerne.

Ma a folyosón Szell Kálmán konferált Kossuth Ferenczszel, Justh Gyulával és Apponyival, de csak kéregetésre szorított, Apponyival pedig bizonyos jelentéktelen változásokról tárgyalt.

Szell azért mégis azzal a bizalommal indult Bec-be, hogy ő a helyzet nehézségeit megoldja.

Bizalma egy kis-é kor-i és merész volt. Nem tudni, hogy a kormány az utolsó perezhben fog-e és mily nemű változtatások javaslatával előállni; sok jel arra mutat, hogy ezen gondolkodik a kormány, de meg eddig semmi konkrét formában nem nyilatkozott meg a kormány szándéka.

Azt híresztelik, hogy hajlandó volna a javaslat 1-ső és 3-ik szakaszát a többi-eg által nagy tetszéssel fogadott Apponyi-féle fől-szólalás értelmében módosítani. De Apponyi álláspontja mereven elter a függetlenségi párt álláspontjától, melyt a párt vezére, Kossuth Ferencz egészen tisztán körvonalzott azon nagyfontosságú beszédében, melylyel a vitát bevezette. Az Apponyinak tett konzessziókhöz a függetlenségi pártnak semmi köze. E párt első feltétel az, hogy az önálló vámtérület felállítása 1898 január 1-ére törvényileg mondassék ki, a mi az egyedüli törvényes állapot.

Nem sok jósnoki tehetség kell ahhoz, hogy előre lássuk, hogy a legközelebbi napok eldöntik azt a kérdést, hogy a függetlenségi párt szilárdan megtörk-e a kormány makkassága, vagy elhatározza-e magát arra a lépésre, mely a függetlenségi párt talaját örö-

asilag terjesztén az országban, hogy rendelteti uton, tehát az alkotmány részbeni fel-függesztésével fog-e egy világos törvénysértést létrehozni?

Ez esetben a vádala helyezési indítvány bizony előkerülne s nem lenne többé költségvetési vita; ha pedig a házat feloszlatják azért, mert egy része ellentállt a törvénysértésnek, az alkotmányt sértő kormány ellen a függetlenségi párt tetemesen megsza-porodva jönne vissza az országgyűlésre s az alkotmány- és törvénysértő kormány ellen valóságos irtóhadjáratot kezdene.

Remélhető, hogy a tizenketedik órában Banffy a jobbik esztét veszi elő és elfogadja a kikerülhetetlen és elégtételt ad a függetlenségi párt igen merészkelt és hazafias követelésének.

Ez volt a közhangulat tegnap este. Minel jobban közeledik az év vége és ezzel az Ausztriával fenálló vámszövetség le-járatá, annál izgatottabbak lesznek a politikai körök.

A kormánypart mindenképpen keresi a kibontakozás útját és kétségbeesett állapotában minden fűszálhoz kapkod. Tegnap óta az e-csüggött kormánypartot némi remény szállta meg, mert Szilágyi Dezső a miniszterelnök felkérésére hajlandónak mutatkozott, a kibontakozás megkeresésében segíteni és e célból magához kerette Kossuth Ferencz és Justh Gyula képviselőket, kik elé újabb módosítványok szövegét terjesztette, melyekre a kormány hajlandó.

E módosítványok három pontra irányulnak:

1. Stüláris és lényegtelen módosításokat tartalmazzanak az iránt, hogy a január elsején bekövetkező helyzet minő — állapot

2. Kijelentését annak, hogy Magyarország 1898. január elsején az önálló vámtérületjogi állapotára helyezkedik.

3. Amennyiben a kiegyezés 1899. május 1-ig létre nem jött Ausztriával, Magyarország végleges önálló gazdasági berendezkedésére az intézkedés megtételnek.

Kossuth és Justh képviselő urak a kormány ezen módosítványait tudomásul vették, de semmiféle megegyezésre nem jutottak.

Ma délelőtt az ülés tartama a azt közölték a velük között módosítások tartalmát a függetlenségi és 48-as párt néhány tagjával, azzal a kijelentéssel, hogy ők e közlést csak »adreferendum« teszik és semmi befolyást arra hogy azok el- vagy el ne fogadta sanak, senkire gyakorolni nem hajlandók.

A függetlenségi és 48-as párt körében uralkodó hangulathól itelve, ez újabb módosítványok elfogadása teljesen kizártnak látszik, mert a párt azokat egészen lényegteleneknek tartja és mert továbbra is rendületlenül arra az álláspontra helyezkedik, hogy 1897. decz. 31-én megszűnik a vámszövetség Ausztriával s más álláspontra, mint a törvényesre helyezkedni nem szabad, és így végrehajandó a törvény, mely az önálló vámtérület helyreállítását mondja ki.

Legfeljebb azon terminus megállapításáról lehetne szó, mely alatt a berendezkedésre szükséges átmeneti intézkedések megtételnek.

Ez a párt világos álláspontja, mely kifejezésre jutott Mezőssy Béla nagyhatású beszédében is, mely éppen akkor hangzott el, miatt a kormánypart ismeretes puhított a kompromisszum létrejöttében reménykedtek.

Delután Justh Gyulának legyeként értekezlet tartott, melyen az Uron párt részéről Bartha Miklós és Holló Lajos vetek rész-s a melyben a további lépések felett folytak tanácskozások.

Jókai szózata.

— A népszabadság ünneplése. —

Debreczen, decz 22.

A népszabadság felszazados évfordulójának méltóan fényes megünneplésére készül a magyar művész és íróvilág. Feszty Árpád indította meg azt a dícséretes akciót, a melynek tovább való vezetésére irodalmunk büsz-

kesége, maga Jókai Mór vállalkozott. Mint az ünnepeket rendező országos bizottságnak elnöke most a következő lelkes felhívást intézte Jókai Mór Debreczen törvényhatóságához:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Felsőszáz esztendő évfordulójára készülünk annak az eseménynek, mely nemzetünk életében megalkotta az újszületés korszakát. Ettől a naptól számítjuk azokat a világhíressző-dicsőségeket, miknek révén nemzetünk királyunkkal karöltve kivívta Európaszerte életre valóságának és jövőndő hivatottságának elismerését. — Ettől a naptól datálódik nemzetünk két nagy szabadsága: a sajtószabadság és a népszabadság.

Mindazt, amivé a lezajlott felsőszáz esztendő alatt lehetünk, a márczius 15-én megvalósított eszmék és törekvések nyomán föllendült és szabaddá lett nemzeti erők kifejtésének köszönhetjük.

A nagy idők nagy eseményeinek emlékezete nem hagyhatja hidegen a most élő nemzedéket, Leikes hévület szállja meg a kedélyeket, rá gondolván a dícsőséges múltra.

Am de ez az emlékezet kötelességet is ró arra a nemzedékre; mely a márcziusi események újja teremtő hatásának áldásait élvezi. Ez a kötelesség nem teher, mert csak azt követeli, hogy méltóképpen megünnepljük a nemzeti újjászületés emlékezetét. És a mikor ebből az ünneplésből részt követel magának minden magyar ember, jogának érzése összeforr a hazafias öröm és lelkesülés főnséges indulataival.

A magyar írók és művészek mozgalmat kezdeményeztek és indítottak a végből, hogy a magyar népszabadság és sajtószabadság megszületésének felszáz esztendő évfordulóját megünnepljük, úgy hogy ebben az ünneplésben annak a tenyezőnek jusson a főszerep melyet valójában megillet, vagyis a magyar népnek.

Annak a dnrék. hazafias józan és munkás magyar népnek, mely bizonyosságot tett arról, hogy szabadságot megérdeml, mert szabadságával tud is éni.

Az alu írott orsz. bizottság ez évi nov. hó 28-án megtartott alakúli gyűlésében lelkes egyhangúsággal fogadta el Feszty Árpádnak a márcziusi események megünneplésére vonatkozó eszmejét, melyet Feszty Árpád író és művészár-aihoz intézett felhívásában részletesen is kidolgozott. A megtartott gyűlés egyhangu határozatából e tervnek megvalósítása immár az összes magyar írók és művészek ügyevé lett s hozzá is láttak a megvalósítás előkészítő munkálataihoz.

A tekintetes törvényhatóság ha szíves figyelmébe méltatja ezt a tervet, — azonnal útlatja a megvalósítással járó azokat a nehézségeket, miket a magyar írók és művészek gardája le nem győzhet, s amelyek arra bírják alulrt bizottságot, hogy a tekintetes törvényhatóság nagyrabecsüti és nem is nélkülözhető támogatást kikérje. Az ünnep tervezetéből kiűnik, hogy elő sorban az ország népének, az összes hazai törvényhatóságok lakosainak minél nagyobb arányokban való részvetele szükséges ahhoz, hogy ez az ünnep igazán méltó s a magyar népszabadságot való al általános nemzeti lelkesülést igazán kifejező ünnep legyen.

A maguk elé tűzött cél megvalósítása el se képzelhető másképp, mint az összes hazai törvényhatóságok szíves és lelkes támogatásával.

Jól tudjuk, hogy nem hiába fordulunk azokhoz a testületekhez, melyek hazánkban a nép minden rétegének érzés és gondolatvilágát törekvéseit, vágyódásait, összes nemes tulajdonságát legigazabban és leghamisítatlanabban képviselik:

Jól tudjuk, hogy a hazai törvényhatóságok nemes közgondolkozása is úgy értelmezi a dolgot, mint mi: hogy ezt az ünneplést nem kötelességnek, hanem jognak tekintsi s mi kötelességünknek tartjuk, hogy e gyakorlat-sárral az alkalomat felajánljuk s a módot oda-kínáljuk minden törvényhatóságnak. Ebben az értelemben, a leghazafiasabb

szellemtől vezéreltetve fordulunk a T. k. Törvényhatósági Bizottsághoz a következő tiszteletteljes kérelemmel.

Méltóztassék a jelzett hazafias cél elérhetése érdekében ügyünk támogatását, valamint azt is határozatilag kimondani, hogy a törvényhatóság magát az általunk rendezendő ünnepen az annak idején még részletesebben kidolgozandó s közlendő terv keretében megfelelőleg képviseltetni fogja:

méltóztassék hathatós jóindulatát úgy saját kebelében, mint az előkészületeknél közreműködésre felkérendő t. törvényhatósági tisztikarban részünkre fenntartani, esetleg az ügy sikere érdekében (az összes jársokot képviselő) külön bizottságot is alakítani s mindezekről az alulírott országos bizottság elnökét értesíteni.

Hazafias tisztelettel.

A Nepszabadság ünnepének rendező bizottsága.

Margittai Tihamér.
jegyző.

Jókai Mór.
elnök.

CSARNOK.

Szerencsétlen nap.

Irta: Forgács Antal.

Flekták Pétert nagy kitüntetés érte. Oly kitüntetés, melyben nem minden halandó részesülhet.

Mielőtt azonban elmondanám a rendkívüli esetet, kötelességemnek tartom Fortra a kegyelmit bemutatni.

Az eddig elmondottakból kitűnik, hogy Flekták is, Péter is; de hogy dijak is: most arulom el. Dijak. Még pedig kir. törvényszék: dijak és a régebbi nemzedékből való.

De: elég ennyi vakmerőségemből!

Ha megtudja ő tekintetessége, hogy dijaknak nevezem nyilvánosan, holott állami hivatalnoknak mutatja be magát az illető »körök«-nek; ha megtudja, hogy a régebbi nemzedék egyik tagjának állítom, holott ő fiatal gavalérnak képzelet magát: elvesztem bizalmas barátságát, melylyel — jó órában legyen mondva — dicsekedhetem és melytől elesni nem ohajtanék.

De térjünk a kitüntetésre, mely a jeles férfit érte. Ami pedig nem egyéb, mint az, hogy irodaigazgatója beosztotta egy időre »iktatóhelyettes«-nek, lévén a valóságos iktató betegség miatt nagyon távol — a lakásán — az igazságszolgáltatás alapköveit lerakó iktató műhelytől.

— Ha jól meggondolom, nem minden dijak lehetne iktató és... nem minden iktató lehetne jó dijak. Az elsőhöz ész kell, a másodikhoz gyakorlat. E szerint nekem eszem is van, gyakorlatom is van mormogta magában Flekták ur ő tekintetessége, miközben nagy lépésekkel sétált fel s alá a törvényszéki iktató hivatal helyiségében, megelégedetten dörszölgögetve kezeit.

Csak szerda ne volna. Nálam ez a nap a veszedelmek napja. De sorsom jobbra fordult. Mától fogva szerencsésnek nevezem.

— Ha most Gabriellám látna e magas hivatalon, melyet jogosan nem igényelhetek, mert iskolai képzettségem fogyatékos... azaz, hogy nincsen mi fogjon belőle; ha látna kollegáim irigységét sargul arcát, kik bár mit is irigykedjenek rám, e fontos állás betöltésére keptelenek; hát... hát biz' lsten nem tekintőriazna tovább, hanem megadná az igert csókot, melyert oly régen epedek. Oh Gabriella! olyan a te szemed, mint az öreg Hengubát fogalmazványa; nézi az ember, a szeme káprázik bele, de nem képes belőle olvasni. Eppen ezért nagyon gyakran a felelem szalja meg szívemet. Azt gondolom, hogy hogy arcom nem eléggé érdekes...

Bétekintett tükörébe, hogy megnézzem szerelemtől sóvárgó arcát. Dühösen zsebre vágta; kopasz fejet deresbajuszu sovány arcot mutatott.

Nem volt ideje tovább bosszankodni; kilenczet ütött a hivatal órája; meg-

kezdődött a lazás élet. Jöttek-meaték; beadványokat hoztak, értesítéseket kértek. Az iktatóhelyettes alid győzte kiszolgálni a feleket. E közben egyre növekedett az iktatandó aktahalmaz az asztalán. Azt sem tudta, hol a feje.

Bekopogtatott a szolgálta is a reggeli postával. Alig győzte kiszedni nagy börtáskájából az érkezett darabokat.

Majd fogyni kezdett a jövő-menők száma. Flekták asztalához ült. Hirtelen reszketés fogta el. A postai darabok tetején ugyanis egy levélkét pillantott meg, mely neki volt címelve, s melynek betüiben Gabriella vonásaira ismer.

Reszkető kezekkel feltörte s olvasni kezdé:

Kedves Barátom!

Mentsen meg kínos helyzetemtől. Öt forintra égető szükségem van s csak Önhöz, egyedül Önhöz fordulhatok segítségért. Estére hozza magával. Várni fogom.

Igaz hive
Gabriella.

— Szegény kicsikém — sohajtott föl Flekták izzadt homlokát törölgetve, tehát pénz kell minden áron s te hozzam fordulsz, hozzám szegény ördöghöz, kinek különösen most hónap utóján, szerető szívével egyebe nincsen... No de sebj! pénzt teremtek, kölesön kérek; mert az, hogy hozzám fordulj, megajlatkozása irántam táplált igaz szeretettednek... Mától fogva megvetem az irigy világ szavát, mely azt hangoztatja, hogy Lenei Elemérrel folytatás viszonyt. Én nem hittem és én nem hiszem, hogy az a 22 éves tacsó behizelegte volna magát kegyeidbe. Tetteken nyilvánul az érzélem. Oh édes Gabriellám!

Az öreg legény 55 éves tagjait megifjodni érezte e gondolatra s nagy buzgalommal hozzálátott a felhalmozott ügydarabok beiktatásához.

Kopogtattak. Az ajtón Dr. Sokkel ügyvéd lépett be.

— Ön itt, kedves Takták ur?

— Flekták — igazította helyre az iktatóhelyettes.

— Bocsanat. Neve mindig kimegy eszem-ből. Tehát ön itt?

— Amint látja ügyvéd ur.

— Kinevezték talán?

— Nem. Csak ideiglenes minőségben vagyok itt — felelte emez keserű mosollyal.

— Kár hogy nem... de nézze csak kérem, érdekemben van, hogy ez az ügy a mai ülésben elintéztessék, ezzel egy iratesomagot helyezett az asztalra.

— Ebből alig lesz valami — vetette ellen Flekták. De miért olyan sürgős?

— Éppen ez a bosszantó Rendes körülmények között nem nevezhető sürgős természetűnek...

— Nos?

— És mégis sürgős, roppant sürgős!

Az iktató helyettes Gabriella levelére gondot s öröm szállt meg szívét. Mily pompás lenne — gondolta magában, ha ez az ügyvéd viszonzszolgálat fejében kisegitené zavarából.

— Sürgős, nagyon sürgős — folytatta az ügyvéd izgatottan ide s tova lépdelve — mert egyik legjobb kliensemert veszttem el, ha el nem intézik. Képzélje csak az a most beköltözött fiók prókátor...

— Dr. Angyal?

— Az. Hogy az ördög vigye a pokolba! A legjobb feleml azzal hitegei magához, hogy az ügyét sürgősen elintézik. A felem megtámadott, hogy az enyéim mért hevernek ott hónapokon keresztül.

— Egyszerű azok; sok a restaurácia. — Nagyon természetes. De ezt hiába magyaráztam felemnek; ő mindig egyet darált, hogy így Angyal fiskális ur, úgy Angyal fiskális ur ezt meg ezt beszélte:

— Teringettél!

— De ez még nem elég; meg is bizta fiók kollegámat bizonyos ügyének elintézésével. Ez vállalkozott rá nagy készséggel s mint értesültem, nyomban itt lesz a beadványával.

— Flekták egyet hunyorított szemével. — Mondok egy okosat — szölt kevés gondolkodás után.

— Oh mondja kérem! nem leszek háládatlan. Ha sikerül, elintéztetem, ez a jutalom — mondta az ügyvéd s egy 5 forintosra mutatott tarczájában.

— Gyorsan Gabriellához!

— Gabrie...

— Azaz hogy az előkhöz — kiáltotta Flekták élénken, egy tekintet vetve a roppogós bankóra.

— Jó hangulatban van a nagyságos ur. Ma ügyvéd ur a legelső ilyen kérelemmel. Remélem, elrendeli ügyének soron kívüli elintézését. Tessék csak hozzá fordulni. A többi pedig az én gondom.

— Köszönöm — mondta az ügyvéd s gyorsan elsietett.

Flekták bosszusan kiáltott utána. Vissza akarta hívni, hogy vigye magával a számot is, mely alatt a darab beiktatva 1-sz; de hasztalan, az ügyvéd nem hallotta meg. No majd visszajön, gondolta magában s beiktatta a sürgős ügydarabot.

(Vége köv.)

Debreczeni városi színház.
Folyó szám 83. Bérlet szünet 66.

Csütörtökön, 1897. évi december hó 23-án:

II. Rákóczi Ferencz fogsága.

Történelmi Színmű 5 felvonásban.
Irta Szizligeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Zrinyi Ilona	F. Csigházy E.
Rákóczy F.	Komjáthy János.
Zrinyi Boldizsár	Haday Sándor.
Károly, hesseni fejedelem	Szathmáry A.
Amália, leánya	Halmi Margit.
Gróf Buccellini kancellár	Szentes János.
Kolonics	Bartha.
Longval kapitány	Békési.
Lehman	Tanay.
Olivér	Szabó Irma.
Knitelmispater	Fenyéri.
Gróf Beresényi	Vidor.
Komornyik	Sziklay M.
Balint	Püspöky.
Kristóf	Rubos.

Pénteken, 1897. decz. hó 24-én:

NINCS ELOADÁS.

Szombaton, 1897. decz. hó 25-én:

délután 3 órakor este 7 órakor

Mária bátyja.

1000 év.

Ifj. Bokor népszim-
műve.

Verő. Gy. látványos
színműve.

Nyílt-tér.*

Czáfolat.

A »Debreczen« tegnap számban megjelent »Meggavart ferbli compánia« cz. ujdonságot valótlannak kell nyilvánítanom s sajnálatomat fejezem ki a felett, hogy a t. szerkesztőséget e tekintetben félrevezették. — A három helynéküli kere-kedő segéd (és nem »legény«, mint cikkkiró magát kifejezi) unalomból »fajert« játszott, ezt is csak mintegy 10 perczig, míg Turai ur üzletvezetője az irodából távol volt, mely időtájban Kaderas rendőr tisztviselő ur megjelent Bankfogalásról szó sem lehetett, miután csak 1 krban folyt az ártatlan multság és így a tegnapi cikkk a valóságnak nem felel meg egészen.

F. J.

kereskedő segéd

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Rendkívüli árleszállítás.
Csakis 1897. december 31-éig
érvényben.

Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca I-ső tkpénztár épület.

	Ezelőtt.	Most.
Férfi cipők párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női cipők párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek cipők párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60, 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők
drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.

egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.— 120 kr., egész finom 150 kr.

12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.
12 drb. galér » 1.90 »

Téli kötött keztük férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja: 15, 20, 25, 30 kr.
Lábravaló drbja: 60, 70, 80, 90 kr.

Börkeztük minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30röl. Ezelőtt 12 frt. Most 7 frt.

Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére

francia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt. Most 1.40 kr.
Ugyanaz vászonban » 4 » » 2.— frt.

Gyermek játékok és dísz tárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.

Szappanok, fésűk, kefék, illatszerek, pénz-
tárczak, uti bőröndök, nyakkendők stb.

itt fel nem sorolt cikkek

bámulatos olcsó árakban

beszerezhetők.

Karácsonyi ajándékok:

1 blousra 4 mtr. selyem 1.08
1 ruhára 6 „ ^{dupla széles} _{posztó} 1.—

Egyes ruhákra finom maradékok

féltárban.

Kendők, kötények, keztük.

Női kézimunkák

nagy választékban

Boros Testvérek

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. sz.

A legszebb ajándékok

megérkeztek és

dus választékban

kaphatók

Löffkovits Arthur

órák, ékszerész

és vésnői

műtermében

Debreczen,

Főpiacz.

Pályázat.

Hajdu-Böszörményben az ev. ref. egy-
ház központi fiu iskolája udvarán egy
teljesen jó vizű mély furású kut furá-
sára pályázat nyittatik. Megkívántatik,
hogy a beeresztendő cső bősége lega-
lább is 63 m/méter s 24 órai vízhozam
képessége 250 hectoliter legyen. Az
ajánlatok az ev. ref. egyház tanács el-
nökségéhez 1898 jan. 1-ig adandók be,
hol bővebb felvilágosítás is nyerhető.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben
mindenföle

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói
NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Arverési jegyzőkönyv	—	—	70 kr
100 „ 200 pld Arverési hirdetmény	—	—	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	—	—	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	—	—	70 „
100 „ 400 „ Kézbetési iv	—	—	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	—	—	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény haszonbérletről	—	—	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	—	—	70 „

Az általam leggondosabban össze-
állított, tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegyszert

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy ér-
tedtségnek örvend, kapható minden
fűszerüzletben, valamint gyógyszer-
tárakban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy
üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan tel-
jesítetnek.

Használati utasítással ellátott köny-
vecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BELA
gyógyszertára és illatszertára
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

LOHSE'S

Edelweilchen

A legremekesebb ibolyaillat, mely teljesen hasonlít a frissen szedett ibolya illatához.
Parfüm - Puder - Brillantine - Pipereviz - Szappan - Illatszertárna.

GUSTÁV LOHSE királyi
udvari szállító
BERLIN W, Jägerstrasse 45/46.

Kapható minden illatszertár-, díszmü- és drogu-üzletben
valamint az összes bel- és külföldi fodrászoknál.